

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра банківської справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління банківськими ризиками в умовах глобальних дисбалансів

Студента 2 курсу 3м групи
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
спеціалізації «Банківська справа»

Ріпи
Сергія
Євгенійовича

Науковий керівник
д-р екон. наук,
професор

Шульга Наталія
Петрівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук,
професор

Шульга Наталія
Петрівна

Київ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БАНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ...	6
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА РИЗИКІВ БАНКУ	13
2.1. Аналіз кредитного ризику та ризику ліквідності.....	13
2.2. Аналіз процентного та ринкового ризиків.....	22
РОЗДІЛ 3. ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ.....	30
3.1. Інноваційні зміни в управлінні ризиками в контексті зміни регуляторної конструкції.....	30
3.2. Удосконалення системи управління ризиками в банку.....	34
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
ДОДАТКИ.....	48

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В банківській установі система управління ризиками є одним із найважливіших елементів управління, оскільки її наявність дає змогу захистити банк від великих збитків, попередити кризові явища та зберегти вартість капіталу. Світовий досвід доводить, що ефективна система управління ризиками здатна забезпечити високу конкурентоспроможність банку в сучасному ринковому середовищі. Тому дослідження та вдосконалення процесу управління ризиками в банку є актуальною науковою та практичною проблемою, що обумовлює необхідність проведення даного наукового дослідження.

Дослідженню теоретичних засад та практики управління ризиками в банках, рекомендаціям Базельського комітету, інструментарію ідентифікації, оцінювання ризиків та обґрунтування вибору методів їх управління присвячено наукові праці вітчизняних науковців: Камінського А.Б.[20], Коваленка В.В.[22], Кльоби Л.Г.[21], Посохова І.М.[37], Сейдхалілової С.Д.[48], Христенко О.В.[55], а також зарубіжних вчених: Хайле Ф.[1], Турсой Т.[3]

Проблема впровадження нових вимог до системи управління ризиками в банках є предметом дискусій багатьох вітчизняних інформаційних та аналітичних джерел, професійних організацій, зокрема Національної асоціації банків України, а також аудиторської міжнародної компанії KPMG.

Разом з тим, нині зустрічаються лише поодинокі публікації фрагментарного характеру щодо впровадження нової для банків України системи управління ризиками, що обумовило актуальність даного дослідження, визначило його мету та завдання.

Метою дослідження є розкриття особливостей управління ризиками в умовах глобальних дисбалансів та проведення аналізу ключових ризиків банку, розробка пропозицій щодо удосконалення управління ними.

Для досягнення цієї мети були сформульовані такі **завдання**:

- узагальнення поняття «банківський ризик» шляхом огляду різних наукових джерел;
- визначення поняття системи управління ризиками в банку та обґрунтування принципів її функціонування, мети, завдань та функцій;
- виокремлення етапів управління ризиками у банку.
- структуризація аналітичного процесу і системи показників для оцінки ключових видів банківських ризиків;
- проведення аналізу основних ризиків банку, застосовуючи різний інструментарій дослідження;
- розробити рекомендації щодо удосконалення системи управління ризиками в банку.

Об'єктом дослідження є процес управління ризиками в банку.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади управління ризиками в умовах глобальних дисбалансів.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові праці, рекомендації Базельського комітету та нормативні документи НБУ з питань управління ризиками в банках. Були використані загальнонаукові та статистичні методи для отримання необхідних результатів, а саме: метод порівняння, метод приведення показників до порівнянного вигляду, метод використання абсолютних і відносних показників, метод групувань, метод табличного відображення аналітичних даних. Для аналізу показників ризиків був використаний коефіцієнтний аналіз, GAP та VaR методологія.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти з питань управління ризиками; офіційні дані Національного банку України; рекомендації Базельського комітету, фінансова звітність досліджуваного банку; монографічні дослідження та наукові публікації з досліджуваної проблеми.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що їх використання дозволяє реалізувати системний підхід до аналізу ризиків діяльності банків, сформувати сучасний аналітичний інструментарій оцінки банківських ризиків та підвищити ефективність процесу управління ризиками в банку.

Особистий внесок магістра. Випускна кваліфікаційна робота є самостійним завершеним дослідженням автора.

Публікації. Окремі результати дослідження знайшли відображення в збірнику наукових статей: Ріпа С.Є. Інноваційні зміни в управлінні ризиками банків України // Управління діяльністю фінансових установ: зміни стереотипів: зб. наук. ст. студ. денної форми навчання / відп. ред. Н.П. Шульга. – Київ : нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – Ч. 2. – 296 с. (С. 70-73).

Ріпа С.Є. Інноваційні зміни в управлінні ризиками банків України // Фінансово-кредитні системи: проблеми теорії і практик: Всеукр. студ. наук. конф. (Київ, 20 березня 2019р.): тези доп. / відп. Ред. Н.П. Шульга – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – 512с. (С. 51-53)

Обсяг та структура роботи. Робота складається з 3 розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи складає 57 сторінок. В роботі представлено 12 таблиць, 1 рисунок, 15 додатків та використано 56 наукових джерел.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БАНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ

Розвиток банківського сектору економіки постійно утотожнюється з таким поняттям як «ризик», оскільки банківська діяльність постійно знаходиться під впливом позитивних та негативних факторів як макро так і мікро середовища.

Огляд літературних джерел дозволив встановити, що переважна більшість дослідників розглядає банківський ризик як ймовірність недоотримання доходів та/або зменшення ринкової вартості активів/капіталу банку внаслідок негативних факторів, стану корпоративного управління, а також потенційну можливість отримати додатковий прибуток у разі реалізації певних, прийнятних для банку, фінансових ризиків.(дод А)

Банківські ризики – це цілісна система, кількісний та якісний склад якої динамічно змінюється, внаслідок розроблення нових банківських продуктів, поширення систем автоматизації банківських операцій, транс націоналізації банківської діяльності. Це обумовлює потребу в комплексній класифікації ризиків банківської діяльності. (дод Б)

Відповідно до «Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах», затвердженого Постановою НБУ №64 від 18.06. 2018 р. система управління ризиками визначається як сукупність належним чином задокументованих і затверджених політики, методик і процедур управління ризиками, які визначають порядок дій, спрямованих на здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях.[38]

Як зазначає Козьменко С.М., управління ризиками можна розглядати як ціленаправлену дію на розвиток банківської діяльності та

мінімізацію збитків. Ефективність функціонування залежить від швидкості реакції банку на зміни ринкової кон'юнктури, економічної ситуації в країні. [24]

Система управління ризиками охоплює такі питання управління ризиками, а саме:

По перше, стратегію – структура та організація управління ризиками; визначення та затвердження рівня «апетиту до ризиків».

По друге, напрями підтримки банківського бізнесу – ефективний процес затвердження рішень про прийняття ризиків; забезпечення оптимального використання обмежених ресурсів; ухвалення політик і процедур для забезпечення контролю над ризиком.

По третє, моніторинг і контроль – звітність (управлінська та зовнішня), дотримання вимог національної нормативної бази; адекватна інфраструктура систем; засоби вимірювання ризику.[11]

Основною метою системи управління ризиками в банку є сприяння підвищенню вартості капіталу банку з одночасним забезпеченням досягнення цілей його клієнтів і контрагентів, керівників, працівників, органів банківського нагляду, міжнародних рейтингових агентств, інвесторів, кредиторів.

Сутність системи управління ризиками має прояв через реалізацію її функцій, перелік та зміст яких узагальнено на основі різних точок зору науковців. (дод.В)

З наукової точки зору, система управління ризиками має базуватися на науково-обґрунтованій, предметно адаптованій до реалій банківської діяльності методології, передових технологіях та світовому досвіді управління ризиками. Кожен банк відповідно до особливостей діяльності створює комплексну, адекватну та ефективну систему ризик-менеджменту з урахуванням характеру, обсягів операцій банку, профілю ризиків та системної важливості банку, яка відповідає принципам, що наведені в додатку Г

Як система економічного управління, система управління ризиками в банку є сукупністю наступних складових, що наведена в рис. 1.1

Рис 1.1 Теоретична модель управління ризиками в банку

*Примітка. Складено автором на основі [53]

Служба з управління ризиками в банку має виконувати такі завдання: визначати політику та стратегію управління ризиком; забезпечувати управління ризиком на стратегічному та операційному рівнях; будувати культуру усвідомлення ризику в організації, включаючи відповідне навчання; визначати внутрішню політику щодо ризиків та структури бізнес-підрозділів; розробляти та розглядати процеси ризик-менеджменту; координувати різні функціональні напрямки діяльності, які передбачають консультування з питань управління ризиком в банку; розробляти процеси реагування на ризик, включаючи програми дій на випадок надзвичайних ситуацій та забезпечення безперервності бізнесу.[53]

Ефективність формування та функціонування системи управління ризиками в банку безпосередньо залежить від її організаційної підсистеми. Таким чином, об'єктом управління (керованою підсистемою) у системі

управління ризиками банку є мінімізація негативного впливу від ризикових операцій. Управляючою підсистемою, тобто суб'єктом управління в даній системі виступають відповідальні особи або група осіб у межах певного підрозділу, які виконують функції виміру відхилень величини, що регулюється (ризик), від бажаних значень та здійснюють управлінські дії шляхом визначених банком певних способів і прийомів з метою відновлення заданого стану об'єкта управління.

Організаційна підсистема передбачає визначення структурних підрозділів, які будуть відповідати за процес управління ризиками. Вона повинна будуватися таким чином, щоб забезпечити оптимальний розподіл цілей та завдань між різними підрозділами банку та їх працівниками.

Основними суб'єктами системи управління ризиками в банку є Спостережна рада, Правління, служби ризик – менеджменту, внутрішнього контролю, підрозділи фронт та бек-офісу, профільні комітети з управління ризиками, завдання та функції яких наведені в додатку Д.

Система управління ризиками в банку вважається ефективною лише при застосуванні в своєму аналізі актуальної та достовірної інформації про ризик, оскільки це є необхідною умовою для прийняття управлінських рішень. При цьому якість інформаційної бази залежить від наступних чинників: рівня кваліфікації менеджерів банку, ступінь їх підготовки до використання сучасних методів оцінки банківських ризиків; технічні та програмні можливості банку для оцінки ризиків; можливість залучення до оцінки складних банківських ризиків кваліфікованих експертів.[49]

Аналітична підсистема є однією із головних елементів системи управління ризиками. До неї відноситься контроль за рівнем банківських ризиків разом із аналізом фінансових результатів банку, використовуючи при цьому адекватний аналітичний інструментарій. Аналітична підсистема вирішує одне із завдань ефективної системи управління ризиками як формування культури ризику, що на сьогодні є актуальним питанням при вирішенні проблеми недовіри до банків.[21]

Центральне місце в системі ризик менеджменту займають рівні відповідальності, що групуються в 3 лінії захисту.

Перша лінія складається з підрозділів, що безпосередньо проводять банківські операції, тобто підрозділів, які генерують ризики, та підрозділів, що супроводжують дані операції. На цьому рівні забезпечується дотримання встановлених обмежень щодо проведення банківських операцій та оперативне реагування на внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на співвідношення ризику та дохідності банківських операцій згідно з доведеними лімітами та обмеженнями.

До другої лінії захисту належить підрозділ з управління ризиками і служба комплаєнс, що розробляють, впроваджують та виконують процедури оцінки та управління ризиками, здійснюють контроль за дотриманням встановленого ризик-апетиту та лімітів ризику. Основними функціями є цього рівня захисту є:

По перше, організація ефективного процесу управління ризиками, інтегрованого з організаційною структурою та стратегією банку;

По друге, розробка, централізація та координація всієї системи управління ризиками, політики, процедур у даній сфері;

По третє, взяття участі в розробці політики щодо управлінської звітності з ризиків, постійний контроль адекватності такої звітності поточним ризикам;

По четверте, організація роботи щодо встановлення та підтримки інформаційних потоків у банку, пов'язаних з питаннями управління ризиками;

По п'яте, координація взаємодії різних структурних підрозділів банку у сфері управління ризиками.

Третя лінія захисту - підрозділ внутрішнього аудиту, який здійснює перевірку та оцінку ефективності функціонування системи управління ризиками в банку. Підрозділ внутрішнього аудиту перевіряє наявність та оцінює ефективність роботи систем управління ризиками, відповідність

цих систем видам та обсягам здійснюваних банком операцій і внутрішнього контролю банку; перевіряє процес оцінки достатності капіталу з урахуванням ризиків банку; здійснює моніторинг дотримання керівниками та працівниками банку вимог законодавства і внутрішніх положень банку; оцінює інформаційно-технічне забезпечення управління та проведення операцій; перевіряє правильність ведення і достовірність бухгалтерського обліку та фінансової звітності; перевіряє достовірність та вчасність надання інформації органам державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю банку.[49]

Щодо етапів управління ризиками в банку, то в наукових джерелах відсутній єдиний підхід до їх виокремлення. Більшість дослідників виділяють наступні етапи управління ризиками в банку:

Перший етап полягає у виявленні ризику та причин його виникнення. Основним методом виявлення ризику виступає комплексний аналіз банківських операцій, яким притаманний ризик та аналіз зовнішніх факторів, що впливають на їх утворення та зміну ризику. В межах такого аналізу отримують уявлення про фінансову стійкість банківської системи, існуючих тенденцій її зміни, у тому числі при можливому негативному впливі зовнішнього середовища. Для досягнення мети повного і своєчасного виявлення ризиків банків, економічний аналіз повинен базуватися на комплексному підході, який включає аналіз і прогнозування поведінки зовнішнього і внутрішнього середовища.

Другий етап характеризується оцінкою ризику та можливих збитків. В залежності від типу банківських операцій здійснюється кількісна оцінка можливих збитків, а також визначається вірогідність настання небажаної події, яка призводить до збитків. Точне і своєчасне вимірювання ризиків є надзвичайно важливим компонентом ефективного управління ризиками. Банк, у якого відсутня система вимірювання ризиків, має обмежену здатність контролювати ризики та здійснювати їх моніторинг.

Третій етап полягає контролі за ризиками. Банк має встановити обмеження і довести їх до виконавців за допомогою положень, стандартів та процедур, що визначають обов'язки та повноваження працівників. Банк на цьому етапі приймає рішення про облік або відмову від ризику. Оцінюється уся сукупність ризиків, які прийняті банком, а також можливість управління прийнятими ризиками.

Четвертий етап реалізується у формі діагностики та моніторингу ризику. Банки здійснюють моніторинг ризиків для забезпечення своєчасного відстеження рівнів ризиків. Звіти про моніторинг мають бути регулярними, своєчасними, точними та інформативними.

П'ятим етапом є організація процесу контролю. На даному етапі здійснюється наступний контроль за обсягом прийнятого фінансового ризику, рівнем збитків, дотриманням встановлених нормативів та лімітів, оцінюється ефективність управління окремими видами ризиків. Процес контролю є основним механізмом захисту від потенційних помилок та збитків.[20]

Отже, підсумовуючи, управління ризиками є невід'ємним атрибутом діяльності банків. Даний факт обумовлює специфіку всіх внутрішніх банківських процесів. Мистецтво успішної діяльності банків полягає в тому, щоб до настання ризикової ситуації своєчасно ідентифікувати та оцінити всі можливі варіанти розвитку подій і розробити єдину правильну та обґрунтовану ризикову стратегію.

У своїй діяльності банки повинні намагатися створити комплексну систему ризик-менеджменту, яка б забезпечувала надійний процес виявлення, оцінки, контролю та моніторингу всіх видів ризику на всіх рівнях організації. Дана система повинна враховувати взаємний вплив різних категорій ризиків, а також вирішувати проблему конфлікту цілей отримання доходу та мінімізації ризиків.

РОЗДІЛ II

ДІАГНОСТИКА РИЗИКІВ АТ «ОТП Банк»

2.1 Аналіз кредитного ризику та ризику ліквідності

Основним ризиком АТ «ОТП Банк» визнає кредитний ризик. Відповідно до визначення, яке дає банк у своєму звіті про фінансові результати, кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток в результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюється Департаментом з Управління ризиками, Кредитними комітетами та іншими комітетами, які створені в банку і діють на колегіальній основі, Правлінням банку в межах повноважень.

Банк структурує рівні кредитного ризику, який він приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників банку, його продуктів та інших напрямків. Банк, відповідно до Постанови НБУ № 351 «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» виділяє класи боржників, що наведені в додатку Е.

Відповідно до додатку, проаналізуємо розподіл кредитів наданих клієнтам банку за період від 01.01.2016 до 01.09.2019р. згідно звітів банку, що мають назву «Розподіл кредитів, наданих фізичним та юридичним особам, та розміру кредитного ризику за класами боржника».

Розгорнутий скомпонований звіт за аналізований період наведений в додатку Ж, в тексті дипломної роботи наведено відносні показники розподілу кредитів по класам боржників та визначений рівень ризику (таб.2.1).

В даній таблиці наведено розподіл кредитного портфелю за класами в частках та розрахований коефіцієнт ризику. Також наявний стовпчик сукупного показника кредитного портфелю та сукупного рівня кредитного

ризикі для зручності аналізу, і приріст кредитного портфеля відповідно до попереднього періоду.

Таблиця 2.1

Розподіл кредитів, наданих клієнтам АТ «ОТП Банк» за класами боржників, протягом 01.01.2016-01.09.2019р.

Дата	Показник	Класи					Сукупний показник, тис. грн	Приріст кредитного портфелю, %
		1	2	3	4	5		
01.2016	Частка, %	26	38	2	2	32	34 635 232	х
	Коефіцієнт ризику	0,01	0,07	0,18	0,59	0,91	11 546 048	
01.2017	Частка, %	33	40	3	2	22	33 673 103	-2,8
	Коефіцієнт ризику	0,02	0,21	0,27	0,49	0,85	9 936 973	-14
01.2018	Частка, %	25	21	16	6	33	23 623 026	-30
	Коефіцієнт ризику	0,03	0,07	0,16	0,36	0,72	7 148 065	-28
01.2019	Частка,%	30	27	11	2	31	28 212 156	19
	Коефіцієнт ризику	0,04	0,02	0,04	0,12	0,63	6 076 726	-15
09.2019	Частка,%	32	26	11	1	30	29 668 961	5
	Коефіцієнт ризику	0,04	0,03	0,05	0,14	0,54	5 619 088	-7,5

*Примітка. Складено автором на основі [36,46]

В цілому, за аналізом класів позичальників та розміром кредитного портфеля АТ «ОТП Банк» за аналізований період, а саме 01.01.2016-01.09.2019, бачимо, що найбільший кредитний портфель банк мав на період 01.01.2016р. і прослідковується тенденція до його зменшення, однак в 2019 році кредитний портфель почав збільшуватись та виріс на 19% порівняно з початком 2018 року та на 5% порівняно з початком 2019 року. Збільшення показника АТ «ОТП Банк» пояснює активним розвитком споживчого кредитування.

Щодо класів боржників, бачимо, що станом на 01.01.2016р. найбільшу частку в кредитному портфелі банку займав 2 клас, що відносяться до категорії «під контролем», що відповідно до рекомендацій Світового банку щодо розподілу кредитного портфелю за класами, є оптимальним.[50] Однак, бачимо, що другим за значенням частки є 5 клас,

а саме клас дефолт них кредитів, за яким кредитний ризик найвищий та ймовірність повернення тіла кредиту мінімальна. Як бачимо, третина кредитного портфелю банку була дефолтною, тобто банку необхідно формувати резерви для покриття своїх збитків. Кредитний ризик в цей період становив 33% від кредитного портфелю банку

Протягом аналізованого періоду, розподіл кредитного портфелю за класами суттєво не змінювався, найбільш вагомими в сукупності є 1 та 2 класи, що характеризуються як кредити «стандартні» та «під контролем». Разом вони становлять більшу половину кредитного портфелю банку, що відповідно рекомендацій Світового банку є гарним показником.

Щодо коефіцієнту ризику, бачимо, що суттєво він змінюється в 5 класі, а саме класі дефолт них кредитів. Станом на 01.01.2016 ризик неповернення кредиту становив 0.9 п.п., а станом на 01.09.2019 цей показник становить 0.5 п.п., що означає зменшення кредитного ризику та більшу ймовірність повернення активів боржниками. Банк активно працює над оздоровленням кредитного портфелю та зменшенням частки збиткових активів, оскільки бачимо постійне зменшення сукупного показника кредитного ризику.

На кінець аналізованого періоду, а саме станом на 01.09.2019р. бачимо таку структуру кредитного портфелю: найбільшу питому вагу займає перший клас, а саме 31,7%. В сумі з 2 класом, показник якісних кредитів складає більше половини кредитного портфелю. Також бачимо в цей період найменше значення кредитного ризику, що становить 19% від кредитного портфелю банку, тобто порівняно з 01.01.2016р. бачимо тенденцію до зменшення питомої кредитного ризику в кредитному портфелі банку.

Також для аналізу кредитного ризику необхідно провести коефіцієнтний аналіз кредитного ризику. Основні коефіцієнти та формули до них наведено в додатку Л.

Наведені в додатку коефіцієнти розраховуються на підставі даних, що сформовані на основі річних та квартальних звітів банку. Вихідні дані для проведення коефіцієнтного аналізу кредитного ризику наведені в додатку К.

Проведений коефіцієнтний аналіз наведено в таблиці 2.2

Таблиця 2.2

**Коефіцієнтний аналіз кредитного ризику АТ «ОТП Банк» протягом
01.01.2016-01.09.2019р.**

Період	Зважені класифіковані кредити, тис. грн	Середній рівень ризику кредитного портфелю	Коефіцієнт покриття класифікованих кредитів	Коефіцієнт прострочених кредитів	Коефіцієнт збитковості кредитів
01.01.2016	23 089 184	0,333	14,025	0,341	0,288
01.01.2017	23 736 129	0,295	9,269	0,240	0,190
Відхилення,%	3	-11	-34	-30	-129
01.01.2018	16 474 961	0,303	4,672	0,386	0,234
Відхилення,%	-31	3	-50	61	23
01.01.2019	22 135 430	0,215	4,212	0,321	0,192
Відхилення,%	34	-29	-10	-17	-18
01.09.2019	24 049 872	0,189	3,299	0,311	0,162
Відхилення,%	9	-12	-22	-3	-16

*Примітка. Складено автором на основі [46]

Відповідно до проведених розрахунків можемо зробити висновки, що станом на 01.09.2019 АТ «ОТП Банк» має найбільший показник класифікованих кредитів – це показник кредитного портфелю, зважений на кредитний ризик. Найменшим показник був станом на 01.01.2018, відповідно до 01.01.2017р. показник зменшився на 31%, це можна пояснити зменшенням кредитного портфелю в цей період внаслідок кризових явищ у банківській системі. Тенденція до зменшення кредитного портфелю в цей період прослідковується по всій банківській системі.

Щодо показника середнього рівня ризику кредитного портфелю, бачимо, що найбільше значення показник мав станом на 01.01.2016р., тобто сукупний кредитний ризик займав третину кредитного портфелю банку. Протягом аналізованого періоду цей показник мав тенденцію до

спаду і станом на 01.09.2019 ми маємо сукупний кредитний ризик 0.189 п.п або 19%, що є гарним показником, оскільки чим меншим є показник, тим більш ефективним та прибутковим є кредитний портфель банку.

Відповідно до коефіцієнта покриття класифікованих кредитів, бачимо тенденцію до спаду, тобто на початок аналізованого періоду, а саме на 01.01.2016, на одиницю капіталу банку припадало 14 одиниць класифікованого кредитного портфелю. Станом на 01.09.2019 цей показник становить 3,3 п.п що, відповідно до 01.01.2019 зменшився на 22%. Зменшення цього коефіцієнта говорить про збільшення покриття власним капіталом кредитного портфелю. Зниження коефіцієнта в динаміці є добрим явищем, що свідчить про зниження ймовірності збитків у майбутньому.

Відповідно до коефіцієнту прострочених кредитів, бачимо, що сумнівні та безнадійні кредити, а саме кредити 4-5 класу становлять 34% кредитного портфелю станом на 01.01.2016 та 31% станом на 01.01.2019. В динаміці бачимо поступове зменшення показника неякісний кредитів в кредитному портфелі банку, однак для виконання рекомендацій Світового банку, АТ «ОТП Банк» має зменшити його до рівня 10%, що зробити надзвичайно важко, оскільки у вітчизняній банківській системі показник неякісних кредитів є надзвичайно високим.[50]

Щодо коефіцієнту збитковості кредитів, бачимо, що відношення кредитного ризику за дефолт ними кредитами відповідно до кредитного портфелю знижується з кожним періодом. Станом на 01.01.2016 кредитний ризик за дефолт ними кредитами становив 29% кредитного портфелю банку, а станом на 01.09.2019 ми маємо 16%, також відповідно до 01.01.2019 показник зменшився на 16%. Бачимо тенденцію до зменшення збитковості кредитів та оздоровлення активів банку від непрацюючих та недохідних кредитів.

В цілому, підсумовуючи коефіцієнтний аналіз кредитного ризику АТ «ОТП Банк», бачимо тенденцію до зменшення показників, які

характеризують негативні явища та свідчать про підвищення ймовірності збитків у майбутньому. Банк поступово знижує відсоток непрацюючих кредитів та підвищує кредитний портфель 1-2 класів позичальників, які мають високу платоспроможність. АТ «ОТП Банк» дотримується політики щодо зниження кредитного ризику та якісного відбору позичальників з урахуванням тенденції до збільшення кредитного портфелю.

Також, відповідно до нормативів НБУ про дотримання кредитного ризику, АТ «ОТП Банк» проводить регулярну оцінку кредитного ризику за методикою НБУ. Динаміка нормативних значень наведена в таблиці 2.3

Таблиця 2.3

**Динаміка нормативів кредитного ризику АТ «ОТП Банк» протягом
01.01.2016-01.09.2019р.**

Показник	Норматив					
	Н7		Н8		Н9	
Нормативне значення	не більше 25%		не більше 800%РК		Не більше 25%	
Період	ОТП	Банківська система	ОТП	Банківська система	ОТП	Банківська система
01.01.2016	56,47	22,78	350,37	364,14	1,32	31,19
01.01.2017	19,94	21,48	116,57	308,27	4,62	36,72
01.01.2018	16,84	20,29	78,06	208,31	0,01	17,89
01.01.2019	15,18	19,83	15,18	176,23	15,22	10,41
01.09.2019	23,52	18,06	31,80	138,26	23,78	8,61
Середній показник	26,39	20,49	118,40	239,04	8,99	20,96

*Примітка. Складеноо автором на основі [17]

Відповідно до наведених вище даних можемо зробити висновок, що АТ «ОТП Банк» протягом аналізованого періоду дотримувався нормативів кредитного ризику. Лише станом на 01.01.2016р. норматив Н7, максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, не відповідає нормативному значенню, однак в наступному періоді, а саме станом на 01.01.2017 показник повернувся в норму. Порівнюючи з нормативними показниками банківської системи в цілому, АТ «ОТП Банк» має показник нижче середнього, тобто сумлінно дотримується вимог НБУ та не виходить за рамки нормативних значень.

Також АТ «ОТП Банк» відслідковує та проводить регулярні заходи щодо управління ризиком ліквідності. АТ «ОТП Банк» у своїх звітах зазначає, що ризиком ліквідності є ймовірність того, що нестача грошових надходжень ускладнить виконання фінансових зобов'язань Банку. Цей ризик виникає через нездатність управляти незапланованим відтоком коштів або змінами джерел фінансування, а також через неможливість виконувати свої позабалансові зобов'язання.

Для оцінки управління ризиком ліквідності застосуємо GAP – аналіз, на основі побудови таблиці розривів активів та пасивів за сумами та термінами. Інформаційною базою для розрахунку GAP розривів ліквідності АТ «ОТП Банк» є дані статистичної звітності банку, що включають в себе структуру активів та пасивів за строками.

Вихідні дані, а саме розподіл активів та пасивів по часовому періоду починаючи до 31, закінчуючи терміном до 5 років за аналізований період від 01.01.2018 до 01.01.2019 включно наведені в додатку М.

На основі наведених в додатку М даних, розрахуємо розрив ліквідності АТ «ОТП Банк» станом на 01.01.2016-01.01.2019, що наведений в таблиці 2.4.

На основі вищенаведених розрахунків можемо зробити висновки, що протягом проаналізованого періоду, а саме з 01.01.2016 по 01.01.2019р. включно АТ «ОТП Банк» в цілому має дефіцит коштів, найбільший з яких припадає на 01.01.2019р. з дефіцитом ліквідності у 46310 млн. грн. , а найменший – на початок періоду, а саме 01.01.2016р. з дефіцитом ліквідності у 19054 млн. грн. Це можна пояснити великим об'ємом пасивів терміном до 1 місяця, які не повністю покриваються активами того ж часового періоду.

Як бачимо з наведених розрахунків, позитивний GAP ми спостерігаємо в часовому періоді 1-3 місяці (крім 01.01.2016р.) , 1-5 років та більше 5 років, це свідчить про наявність надлишку коштів у банку і можливість проводити в майбутньому операції з розміщення коштів.

Таблиця 2.4

Розрахунок розривів ліквідності АТ «ОТП Банк» протягом 01.01.2016-01.01.2019, млн. грн.

Розрив		Дата			
		01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019
до 1 міс	Локальний	-4 743	-11 707	-13 754	-20 012
	Кумулятивний	-4 743	-11 707	-13 754	-20 012
1-3 міс	Локальний	-180	2 243	1 810	4 755
	Кумулятивний	-4 923	-9 464	-11 944	-15 257
3міс-1рік	Локальний	-632	3 604	6 273	7 522
	Кумулятивний	-5 555	-5 860	-5 671	-7 735
1-5р	Локальний	2 879	3 775	3 899	5 415
	Кумулятивний	-2 676	-2 085	-1 772	-2 320
більше 5 р	Локальний	1 519	1 517	1 433,6	1 334
	Кумулятивний	-1 157	-568	-338	-986
Чисті активи (розрив)		-19 054	-29 684	-33 479	-46 310

*Примітка. Складено автором на основі [45]

Негативний GAP наявний в періоді до 1 місяця та 1-3 місяці станом на 01.01.2016р., що свідчить про дефіцит коштів у банку і про можливість виникнення проблем зі своєчасним виконанням зобов'язань, а також про порушення фінансової рівноваги.

Також, для аналізу ризику ліквідності застосуємо коефіцієнтний аналіз GAP розриву ліквідності, що наведений в таблиці 2.5

Таблиця 2.5

Коефіцієнтний аналіз розривів ліквідності АТ «ОТП Банк» протягом 01.01.2016-01.01.2019р., млн.грн.

Показник	Дата			
	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019
Активи	21 155	24 832	35 927	38 583
Коефіцієнт розривів ліквідності				
до 1 міс	-22,420	-47,145	-38,283	-51,867
1-3 міс	-0,851	9,033	5,038	12,324
3 міс – 1 рік	-2,987	14,514	17,460	19,496
1-5р	13,609	15,202	10,853	14,035
більше 5 р	7,180	6,109	3,990	3,457

*Примітка. Складено автором на основі [46]

На основі вище наведених розрахунків можна зробити висновок, що позитивне значення коефіцієнт має переважно в часовому періоді від 1-3 місяці, 3 місяці – 1 рік, 1-5 років та більше 5 років, крім періоду 01.01.2016р, де позитивне значення лише в періоді 1-5 років та більше 5 років. АТ «ОТП Банк» встановлює граничні значення по цьому коефіцієнту та оцінює відповідність фактичного профілю ризику ліквідності банку з цільовим показником.

Також, відповідно до нормативів НБУ про дотримання ризику ліквідності, АТ «ОТП Банк» проводить регулярну оцінку ризику ліквідності за методикою НБУ. Динаміка нормативних значень наведена в таблиці 2.6

Таблиця 2.6

**Динаміка нормативних значень ризику ліквідності АТ «ОТП Банк»
протягом 01.01.2016-01.09.2019**

Нормативне значення	Нормативи ризику ліквідності									
	Н4		Н5		Н6		LCR _{вв}		LCR _{ів}	
	не менше 20%		не менше 40%		Не менше 60%		Не менше 80%		Не менше 50%	
Період	ОТП	БС	ОТП	БС	ОТП	БС	ОТП	БС	ОТП	БС
01.01.2016	48	79	69	80	76	93	Не використовувався			
01.01.2017	74	61	73	102	72	92				
01.01.2018	55	56	64	108	85	98				
01.01.2019	54	69	52	99	93	94	129	103	119	126
01.09.2019	53	66	63	99	98	93	160	551	233	536
Середній показник	57	66	64	98	85	94	144	327	176	331

*Примітка. Складено автором на основі [17]

Відповідно до проведених вище розрахунків, можемо зробити висновок, що АТ «ОТП Банк» дотримується нормативів ліквідності протягом всього аналізованого періоду, всі нормативи виконувались в повній мірі, тобто АТ «ОТП Банк», відповідно до вимог НБУ, веде ефективне та збалансоване управління ризиком ліквідності. Також, проаналізувавши показники банківської системи в цілому, можна сказати, що АТ «ОТП Банк» має показники нижче середнього значення.

2.2 Аналіз процентного та ринкового ризиків

Також, АТ «ОТП Банк» в управління ризиками включає оцінку процентного ризику або процентний ризик банківської книги, що означає ризик того, що майбутні грошові потоки або справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань будуть змінюватись через зміну ринкових відсоткових ставок.. Процентний ризик банківської книги впливає на економічну вартість капіталу банку та чистий процентний дохід банку.

Для аналізу процентного ризику АТ «ОТП Банк» виділимо процентні активи та зобов'язання АТ «ОТП Банк» за період 01.01.2019-01.09.2019 (додаток Н) та використаємо процентний GAP аналіз та індекс процентного ризику.

На основі наведених коефіцієнтів, проведемо аналіз процентного ризику АТ «ОТП Банк» станом на 01.01.2016-01.01.2019р.

Таблиця 2.7

Розрахунок коефіцієнтів GAP аналізу процентного ризику АТ «ОТП Банк» протягом 01.01.2016-01.01.2019р., млн. грн.

GAP показники		Дата			
		01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019
до 1 міс	Локальний	-3895	-11678	-16457	-16540
	Кумулятивний	-3895	-11678	-16457	-16540
1-3 міс	Локальний	-179	2243	18094	4756
	Кумулятивний	-4075	-9435	-14647	-11785
3міс-1рік	Локальний	-632	3603	6273	7526
	Кумулятивний	-4706	-5831	-8374	-4259
1-5р	Локальний	2877	3774	3899	5415
	Кумулятивний	-1829	-2057	-4475	1156
більше 5 р	Локальний	1519	1517	1434	1334
	Кумулятивний	-310	-540	-3040	2490
Чисті активи (розрив)		-14815	-29541	-46993	-28938

*Примітка. Складено автором на основі [45]

На основі наведених вище розрахунків, можемо зробити висновки, протягом аналізованого періоду, а саме з 01.01.2016-01.01.2019р. в цілому

має негативний GAP, що можна охарактеризувати наступним чином, а саме - зростання процентних ставок, маржа банку зменшується.

Також ми бачимо, що основну статтю процентних зобов'язань складають рахунки клієнтів, основна вага яких зосереджена в часовому періоді до 3 міс. Процентні активи невзможі покрити настільки великі зобов'язання, тому у всьому аналізованому періоді прослідковується від'ємний розрив. Найбільший розрив ми маємо станом на 01.01.2018р., показник становить -46993, а найменший – станом на 01.01.2016р. що дорівнює -14815.

Позитивний GAP ми можемо спостерігати в часових періодах 1-3 місяці, 1-5 років та більше 5 років, оскільки в цих періодах процентні активи переважають процентні зобов'язання. При додатному GAP, то зі зростанням процентних ставок маржа банку зростатиме і навпаки, у разі зниження процентних ставок, маржа зменшуватиметься. Однак кумулятивний GAP все одно в цих періодах є від'ємним.

Далі необхідно проаналізувати індекс процентного ризику, розрахунки якого наведені в таблиці 2.8

Таблиця 2.8

**Індексний аналіз процентного ризику АТ «ОТП Банк» протягом
01.01.2016-01.01.2019р.**

Індекс процентного ризику	Дата			
	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019
до 1 міс	18,412	47,028	45,807	42,869
1-3 міс	19,263	37,995	40,769	30,545
3міс-1рік	22,245	23,482	23,308	11,039
1-5р	8,646	8,284	12,456	2,996
більше 5 р	1,465	2,175	8,462	6,454

*Примітка. Складено автором на основі [45]

Відповідно до проведених розрахунків можемо зробити висновок, що в цілому, протягом аналізованого періоду встановленого граничного рівня процентного ризику 20%, відповідно до річного звіту, банк дотримується та наявного підвищеного рівня процентного ризику не спостерігається, крім періоду до 1 місяця, в цьому часовому горизонті граничний рівень не виконується.

Також, для аналізу процентного ризику використаємо VaR (Value-at-Risk) методологію оцінки процентного ризику. Ця методика дає змогу з рівнем надійності 99% припустити, що втрати не перевищать певну кількість одиниць протягом певного періоду.[35]

Оскільки значення кумулятивних GAP, відповідно до таблиці 2.7 практично на всіх інтервалах від'ємні, ризиком для банку буде зростання ринкових відсоткових ставок, тому на основі VaR-технології необхідно визначати максимально можливе з певним рівнем надійності зростання ринкової відсоткової ставки за новими депозитами за певний період.

Для розрахунків візьмемо на сайті НБУ значення щомісячних середньоринкових ставок за депозитами по всіх секторах економіки України за період 01.01.2016-01.01.2019, що наведені в додатку П.

Розрахунки відповідно до VaR методології процентного ризику наведені в таблиці 2.9

Скориставшись даними депозитних ставок за вибраний період, розраховуємо середньоринкову відсоткову ставку по депозитам. Далі розраховуємо середню відносну зміну процентних ставок за депозитами, яка становить 0,008, та середньоквадратичне відхилення відносних змін процентних ставок за депозитами, яка становить 1,470.

Завершальним етапом є розрахунок максимальних втрат банку із заданим рівнем надійності (для розрахунку застосуємо рівень надійності 0,99, $K\alpha = 2,33$, а $T = 1$ місяць). Використовуючи формулу, що наведена в додатку, розраховуємо значення VaR, що дорівнює 0,348. Відповідно, максимальне значення середньоринкової ставки за депозитами через

місяць може становити з рівнем надійності 0,99 13,27% річних, а максимально можливе її зростання може становити 3,42%.

Таблиця 2.9

Аналіз процентного ризику відповідно до VaR методології АТ «ОТП Банк» станом на 01.01.2019р.

Показник	Значення
Середньоквадратичне відхилення	1,470
Середньоринкова ставка по депозитам,%	9,846
Середня відносна зміна процентних ставок	0,008
Імовірність допустимого ризику, %	99
Квантиль нормального розподілу для ймовірності 99%	2,330
Максимально можливе зростання середньоринкової % ставки,%	3,424
Максимальне значення середньоринкової % ставки,%	13,270
VAR	0,348
Кумулятивний GAP, до 1 місяця, тис. грн..	-16540
Втрати банку GAP до 1 місяця, тис. грн	-566,385

*Примітка. Складено автором на основі [35,45]

Для того щоб визначити грошову оцінку процентного ризику банку, необхідно одержане значення помножити на абсолютну величину кумулятивного GAP на інтервалі до 1 місяця. Виходячи з проведених розрахунків, можна зробити висновок, що максимально можливі з рівнем надійності 99% втрати (зменшення чистого процентного доходу за рік) банку від можливого зростання процентних ставок за депозитами за місяць і через наявність від'ємного GAP на горизонті до 1 місяця можуть становити приблизно 566 тис. грн.

Також, одним із основних ризиків АТ «ОТП Банк» виділяє ринковий ризик, наражається на нього внаслідок неочікуваних змін ринкових цін на активи, що перебувають на його балансі. Метою управління ринковим ризиком є досягнення запланованого рівня прибутковості Банку за прийнятного для акціонера рівня ризику, тобто обмеження потенційних втрат внаслідок неочікуваних коливань процентних ставок та валютних курсів.

Аналіз ринкового ризику, як було сказано вище, ґрунтується на оцінці впливу як процентного так і валютного ризику. Для повного висвітлення ринкового ризику необхідно проаналізувати валютний ризик АТ «ОТП Банку». Ідентифікація валютного ризику на підставі валютної позиції здійснюється через контроль дотримання нормативів валютного ризику, що встановлюються НБУ та за допомогою VaR методології.[10]

Відповідно до валютного ризику, показник VaR відображає розмір можливого збитку від коливання валютного курсу, який не буде перевищено банком, протягом певного проміжку часу з певною ймовірністю. Дана ймовірність називається «рівнем допустимого ризику». Таким чином, даний показник відображає найбільш очікуваний прибуток/збиток, який може отримати банк з визначеною ймовірністю протягом певної кількості днів.

Для розрахунків візьмемо на сайті НБУ значення щоквартальних курсів валют НБУ за період 01.01.2016-01.01.2019, що наведені в додатку К.

Розрахунки відповідно до VaR методології валютного ризику наведені в таблиці 2.10.

З таблиці можна зробити висновок, що з 99 % ймовірністю допустимого ризику протягом наступного дня збитки від коливання валютного курсу не перевищать 17222,08 тис. грн для всіх валют, з яких найбільш ризикованою валютою є євро, оскільки по ньому банк очікує найбільші збитки в разі коливання валюти. Якщо збільшити часовий горизонт очікування до 10 днів, то з 99 % ймовірністю очікуваний збиток банку внаслідок коливання валютного курсу не перевищить 32850,74 тис. грн, що у відсотковому відношенні складає 3,96 % від загальної відкритої валютної позиції. За структурою валют найбільші очікувані збитки спостерігаються за євро, не зважаючи на те, що середній приріст курсу та його стандартне відхилення є приблизно однаковими.

Таблиця 2.10

**Аналіз валютного ризику АТ «ОТП Банк» відповідно до VaR
методології станом на 01.01.2019р.**

Показник	Долар	Євро	Всього
Розмір відкритої валютної позиції, тис. грн	469360	359693	829053
Імовірність допустимого ризику, %	99	99	0,99
Квантиль нормального розподілу для ймовірності 99%	2,33	2,33	2,33
Середній курс, грн	26,58	30,11	
Середній приріст курсу	0,014	0,018	
Стандартне відхилення	0,012	0,021	
Часовий горизонт, 1 день	1	1	
VaR 1 день, тис. грн	-6205,26	-11016,83	-17222,08
Часовий горизонт, 10 днів	10	10	
VaR 10 днів, тис. грн	-24285,01	-8565,73	-32850,74
Частка збитків/прибутку від розміру валютної позиції на 1 день, % (VaR/Відкрита валютна позиція)	-1,32	-3,06	-2,08
Частка збитків/прибутку від розміру валютної позиції на 10 днів, % (VaR/Відкрита валютна позиція)	-5,17	-2,38	-3,96

*Примітка. Складено автором на основі [10,45]

Також, валютний ризик регулюється нормативами НБУ, а саме лімітами оцінки ризику загальної відкритої (довгої/короткої) відкритої позиції банку, динаміку яких наведено в таб. 2.11

Таблиця 2.11

**Динаміка виконання нормативів валютного ризику АТ «ОТП Банк»
протягом 01.01.2018-01.09.2019р.**

Період	Нормативи валютного ризику					
	L13-1			L13-2		
	ОТП	БС	Оптимальне значення	ОТП	БС	Оптимальне значення
01.01.2018	0,44	6,46	Не більше 5%	0,66	6,65	Не більше 5%
01.01.2019	0,14	7,91		4,12	2,09	
01.09.2019	4,17	8,2		0,14	1,54	
Середній показник	1,58	7,52		4,92	10,28	

*Примітка. Складено автором на основі [17]

Відповідно до наведеної вище таблиці, АТ «ОТП Банк» сумлінно дотримувався нормативів валютного ризику, встановленого НБУ. Також, в таблиці бачимо показники банківської системи України в цілому, то бачимо, що значення не відповідає нормативному. Проаналізувавши дані

НБУ щодо виконання банками нормативів, то лише в одиниць с всієї сукупності банків є проблеми з валютними ризиками, але ці проблеми є дуже суттєвими, і це негативно впливає на сукупний показник виконання банківською системою валютних нормативів.

Проаналізувавши кредитний, ліквідності, процентний, ринковий ризики АТ «ОТП Банк», можемо зробити висновок, що банк активно працює над збільшенням кредитного портфелю за рахунок нарощування споживчого кредитування, однак не забуває про відбір якісних позичальників для зменшення кредитного ризику. Також відслідковується поступове очищення кредитного портфелю від неробочих та недохідних активів та зменшення сукупного кредитного ризику по класам позичальників, проте банку ще є з чим працювати і, відповідно до проведених розрахунків, бачимо позитивні тенденції.

Щодо ризику ліквідності, ми провели GAP аналіз ризику ліквідності, і побачили, що в цілому банк має негативний GAP. Це може свідчити про дефіцит коштів на покриття зобов'язань перед кредиторами та інвесторами і в разі зростання процентних ставок, маржа банку зменшується. Негативний GAP виник через надмірну кількість зобов'язань, які активи того самого часового періоду не в змозі покрити в повній мірі. Однак, нормативні значення ризику ліквідності АТ «ОТП Банк» сумлінно дотримує і в повній мірі задовольняю вимоги НБУ.

Відповідно до процентного ризику, ми провели GAP аналіз процентного ризику, де проаналізували процентні активи/зобов'язання. Бачимо таку ж ситуацію як і з ризиком ліквідності, негативний GAP прослідковується в часовому періоді від 1 міс до 1 року. Однак, в часовому періоді від 1 року процентні активи покривають процентні зобов'язання і ми отримуємо позитивний GAP. Також проаналізували індекс процентного ризику, цей показник переважно відповідає встановленому ліміту. Провівши розрахунки відповідно до VaR методології можемо зробити

висновки, що збитки від можливого зростання відсоткових ставок можуть становити приблизно 566 тис. грн.

Щодо ринкового ризику, тут ми проаналізували валютний ризик АТ «ОТП Банку», зробили відповідні розрахунки відповідно до VaR методології, можемо зробити висновки, що найбільш ризиковою валютою для банку є євро, коливання курсу якої приносить банку найбільші збитки. Також провели дослідження щодо виконання нормативів, АТ «ОТП Банк» має результати, відповідні оптимальним та рекомендованим НБУ.

РОЗДІЛ III

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ

3.1 Інноваційні зміни в управлінні ризиками в контексті зміни регуляторної конструкції

Узагальнення уроків світової фінансової кризи, а саме виявлення недоліків в системі корпоративного управління та неефективності системи управління ризиками й наглядових процедур обумовило необхідність впровадження нових вимог до системи управління ризиками у банках.

Меморандумом про економічну та фінансову політику між Україною та МВФ і Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року передбачено необхідність підвищення рівня корпоративного управління учасників фінансового ринку, в тому числі посилення вимог до системи управління ризиками, що ґрунтуватиметься на рекомендаціях Базельського комітету з банківського нагляду.[5]

Постанова НБУ №64 від 11.06.2018р. «Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах», яка почала діяти з січня 2019 року ґрунтується на найкращому міжнародному досвіді управління ризиками. Ця постанова готувалась та обговорювалась більше 6 років: було проведено безліч круглих столів, конференцій, довго йшла дискусія поміж банками та НБУ щодо необхідності та доцільності введення змін до системи управління ризиками. Було створено 5 робочих груп в межах НАБУ, прийняло участь в тестуванні понад 20 банків – учасників, враховано особливості фінансового сектору та банківської системи України.[26]

Впровадження зазначеної постанови в банківську практику України сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату завдяки підвищенню рівня безпеки банківської системи.

Нові вимоги НБУ ґрунтуються на таких змінах до системи управління ризиками банків України:

По перше, покладання на Раду банку відповідальності за створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками. Рада банку створює підрозділи з управління ризиками та комплаєнс, що є незалежними та забезпечують підтримку Ради в частині прийняття рішень щодо управління ризиками, здійснюють погодження і перегляд ключових документів системи управління ризиками та контроль за їх впровадженням й дотриманням, виконують функції, делеговані Радою банку.

Виконавчим органом системи управління ризиками є Правління банку та його комітети, що реалізують визначену Радою банку стратегію управління ризиками, здійснюють управління банком з урахуванням встановлених Радою ризик-апетиту та лімітів ризику, здійснюють організацію та забезпечують ефективне функціонування системи управління ризиками.

По друге, створення цілісної культури управління ризиками в банках, що базується на 3-х лініях захисту, перша з яких представлена бізнес підрозділами та підрозділами підтримки діяльності банку, що приймають на себе ризики та несуть відповідальність за них, а також подають звіти щодо поточного управління такими ризиками до відповідних комітетів системи управління ризиками. До другої лінії захисту належать підрозділ з управління ризиками і служба комплаєнс, що розробляють, впроваджують та виконують процедури оцінки та управління ризиками, здійснюють контроль за дотриманням встановленого ризик-апетиту та лімітів ризику. Третя лінія - підрозділ внутрішнього аудиту, який здійснює перевірку та оцінку ефективності функціонування системи управління ризиками в банку.

По третє, визначення переліку суттєвих видів ризиків, що зазначені в таблиці. Відповідно, по кожному з ризиків банк має обов'язково

здійснювати виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль та звітування. Перелік основних ризиків та вимоги до них наведені в додатку.

По четверте, необхідність розробки документів щодо управління ризиками, а саме: структури системи управління ризиками; декларації схильності банку до ризиків (ризик-апетиту), що визначає величину та види ризиків, які він готовий на себе взяти; стратегії та політики управління ризиками, тобто їх методів виявлення, вимірювання, моніторингу та контролю; бюджету на утримання підрозділів із управління ризиками та комплаєнс; кодексу поведінки (етики), що ґрунтується на нормах поведінки для співробітників та керівництва банку; порядків застосування інструментарію реалізації стратегії управління ризиками; програми навчання та підвищення кваліфікації працівників банку з питань управління ризиками. [38]

Терміни реалізації постанови є достатньо стислими, а саме: запровадження організаційних заходів, до 15 квітня 2019 року - створення комітету Ради банку з управління ризиками, підрозділу комплаєнс; культури ризиків, до 15 квітня 2019р. - розроблення кодексу поведінки (етики), політики запобігання конфліктам інтересів; стратегій, політики, методик і процедур, до 15 грудня 2019р. - розроблення внутрішньобанківських документів щодо управління ризиками; декларації схильності до ризиків та інших вимог Постанови, до 15 лютого 2020р. [38]

При ефективному впровадженні нових вимог НБУ, вітчизняні банки зможуть вибудувати більш ефективну систему управління ризиками, що стане додатковою їх конкурентною перевагою в рамках загальної бізнес-моделі. Підвищення прозорості системи управління ризиками та налагодження ефективного зворотного зв'язку дозволить Раді банку усвідомлено приймати на себе додаткову відповідальність.

Впровадження найкращої світової практики ризик-менеджменту в діяльність вітчизняних банків підвищить до них довіру з боку іноземних та українських інвесторів, вкладників та кредиторів, що має вирішальне

значення для їх ефективного функціонування. Однак, реалізація нових вимог є викликом для вітчизняних банків, оскільки Рада банку тепер має підвищену відповідальність перед акціонерами та клієнтами; збільшення видатків на утримання системи управління ризиками; нестача відповідних фахівців, які вміють контролювати функцію ризик та комплаєнс-менеджменту; стислі терміни впровадження, основний обсяг новацій припадає саме на 2019 рік; відсутність спеціального програмного забезпечення, яке буде супроводжувати всю діяльність системи управління ризиками. До того ж не всі банки знаходяться на однаковому рівні розвитку ІТ-технологій, потрібно надавати консультаційну та експертну підтримку малим банкам.[26]

Запровадження вимог нової постанови захистить банківську систему, підвищить ефективність діяльності та інвестиційну привабливість для вітчизняних та міжнародних інвесторів, кредиторів та вкладників.

З точки зору впливу на банківську систему описаний документ є одним з ключових. Він непростий, його імплементація несе багато складних та інноваційних змін в ризик-менеджмент банків, сам процес має бути комплексним, з дотриманням всіх вимог регулятора. Однак, не дивлячись на труднощі, після введення нових вимог банки отримають дієву систему управління ризиками, яка забезпечить максимізацію дохідності в рамках адекватно оціненої їх можливості приймати ризик.

3.2 Удосконалення системи управління ризиками в банку

В умовах нестабільності фінансових ринків підвищується значимість удосконалення інструментів оцінки ризиків банку. Один з таких інструментів, який є актуальним на сьогоднішній час, як для регуляторів банківських установ, так і для самих банків, виступає стрес-тестування. Стимулом для виникнення та розвитку системи стрес-тестування стала світова фінансова криза, що показала високий ступінь вразливості фінансового сектору країн.

Стрес-тестування – це система оцінки надійності та стійкості банку в умовах екстремальних значень показників функціонування банку. Результатом такого виду оцінки є виявлення стійкості та визначення спроможності банківської системи функціонувати під більшим навантаженням або під час потрясіння на фінансовому ринку, порівняно з нормальними, сприятливими умовами економічного середовища. [29]

Стрес-тестування дозволяє оцінити максимально очікувані втрати як окремого банку так і банківської системи в цілому залежно від сприятливих/несприятливих економічних тенденцій.

НБУ визначає термін «стрес-тестування», як метод кількісної оцінки ризику, який полягає у визначенні величини неузгодженої позиції, яка наражає банк на ризик та у визначенні шокової величини зміни зовнішнього фактора – валютного курсу, процентної ставки тощо. Поєднання цих величин дає уявлення про те, яку суму збитків чи доходів отримає банк, якщо події розвиватимуться за закладеними припущеннями. [34]

Необхідність проведення стрес-тестування полягає в тому, що даний аналіз дозволяє спрогнозувати зміни в системі та побачити, як вона зреагує при настанні несприятливих подій і сформулювати стратегію заходів щодо недопущення причин та наслідків теоретично-майбутнього стресу або кризи.

У 2018 році НБУ провів стрес-тестування 24 найбільших банків України, які загалом мають більше 94% активів банківської системи. Це являло собою оцінку якості активів та стрес-тестування показників достатності основного та регулятивного капіталу банків.

В процесі тестування визначаються оціночні показники фінансової звітності банків на три роки за базовим та негативним макроекономічним сценаріями. Базовий макроекономічний сценарій ґрунтується на публічних прогнозах НБУ, а негативним сценарієм вважаються екстремальні зміни основних макроекономічних показників, а саме: падіння реального ВВП, стрімке зростання інфляції та курсу долара тощо.

Результатом стрес-тестування стала оцінка розміру й достатності основного та регулятивного капіталу банку в прогнозному періоді для кожного з двох сценаріїв. Банки повинні виконувати мінімальні вимоги щодо адекватності основного і регулятивного капіталу за базовим сценарієм і знижені вимоги за негативним сценарієм. У разі виявлення в результаті стрес-тестування потреби в до капіталізації, банки повинні надати в НБУ програму капіталізації із зазначенням необхідних обсягів та граничних термінів.

АТ «ОТП Банк», відповідно до описаного вище стрес-тестування, приймав участь в ньому та в повній мірі відповідає вимогам НБУ і, відповідно, за базовим негативним макроекономічним сценарієм не має потреби в капіталізації. Показники стрес-тестування АТ «ОТП Банку» можна переглянути в додатку С.

Однак, такого виду стрес-тестування враховує лише вимоги до капіталу банку і в ґрунтовній мірі не аналізує ризики банку.

Тому, для удосконалення системи управління ризику в банку пропонується додати до стрес-тестування також аналіз кредитного ризику, ризику ліквідності, процентного та ринкового ризиків, а саме оцінку рівня впливу факторів ризику на баланс банку при розгортанні кількох альтернативних сценаріїв.

Щодо ризиків, пропонується аналізувати фактори впливу ризиків, що наведені в таблиці 3.2

Таблиця 3.2

Показники аналізу факторів впливу ризиків банку

Кредитний ризик	1. Зростання частки непрацюючих кредитів; 2. Зростання резервів і кредитного ризику; 3. Оцінка ймовірності дефолту великих боржників.
Ризик ліквідності	1. Падіння показника залишків по депозитам населення та на поточних рахунках клієнтів; 2. Знецінення високоліквідних та ліквідних активів; 3. зростання ставок на міжбанківському ринку
Процентний ризик	1. Зміна доходів і витрат за процентними активами та зобов'язаннями; 2. Нерівномірна зміна ставок залежно від строковості процентних зобов'язань;
Ринковий ризик	1. Девальвація/ревальвація грошової одиниці; 2. Падіння фондового індексу; 3. Знецінення боргових зобов'язань банку.

*Примітка. Складено автором на основі [48]

Відповідно до наведених вище ризиків система управління ризиками банку має проводити тестування відповідних ризик-факторів по основним етапам, а саме: актуалізація параметрів для стрес-тестування, розроблення моделі стрес-тестування шляхом визначення основних факторів ризику та результативних показників і критеріїв, проведення стрес-тестування, трактування результатів і підготовка висновків щодо проведеного стрес-тестування.

Що стосується періодичності, то світова практика рекомендує проведення стрес-тестування щоквартально, однак ураховуючи те, що в сучасних умовах спостерігається швидке поширення кризових подій та прискорений розвиток екстремальних ситуацій, банкам рекомендується здійснювати оперативне стрес-тестування. Періодичність здійснення стрес-тестування має відповідати динаміці змін за окремими портфелями активів і зобов'язань. [54]

Також, система ризик-менеджменту банку має визначитись із ризиками, які гіпотетично можуть призвести до найбільших збитків та відповідно до них проводити ретельний аналіз, кожен банк має оцінюватись на індивідуальній основі виходячи з особливостей його функціонування.

Зокрема по кредитному ризику повинні аналізуватись не тільки кредити 4-5 рівня, але також і 1-3. Ретроспективну статистику дефолтних кредитів необхідно використовувати разом з VaR методологією. Щодо оцінки ризику ліквідності, необхідно проводити GAP аналіз ліквідності та оцінювати ступінь розриву між активами та зобов'язаннями одного часового періоду. Процентний ризик банківської книги необхідно аналізувати в сукупності декількома методами аналізу, а саме GAP аналіз процентного ризику та VaR методологію оцінки збитків банку в разі коливання відсоткової ставки щодо процентних активів та зобов'язань. Валютний ризик відповідно, проводиться аналіз збитків банку в разі коливання курсу іноземної валюти до національної. [43]

Одним із напрямків застосування стрес-тестування — це використання його результатів ризик-менеджерами для наочного інформування вищого керівництва банку. За допомогою стрес-тестування банк може ідентифікувати ключові фактори ризику та загрози фінансової та економічної безпеки банку; визначити розмір збитків в цілому і по окремих видах активів у разі виникнення екстремальних подій, а також свої потенційні можливості покривати ці збитки; оцінити стан власного капіталу і визначити якість власних методик з управління ризиками; оцінити адекватність процесів управління проблемними активами і визначати достатність резервів для відшкодування можливих втрат; визначити рівень фінансової стійкості банку; розробити систему заходів для підтримки належного рівня безпеки банківської діяльності та фінансової стабільності, зниження рівня ризику, нейтралізації загроз та мінімізації можливих негативних наслідків.[14]

Система стрес-тестування вважається ефективною, якщо вона забезпечує можливість визначення найгіршого сценарію розвитку подій, встановлює розмір можливих збитків у випадку реалізації найгіршого сценарію; виявляє вразливі та слабкі місця в системі захисту від ризиків; дає можливість керівництву оперативно втручатись у процеси, які загрожують банку, визначати, організовувати та впроваджувати комплекс необхідних заходів, спрямованих на зменшення впливу ризиків та уникнення фінансових втрат.

Процедури і результати стрес-тестування становлять невід'ємну частину системи управління ризиками, тому важливо інформувати громадськість про результати його проведення в річних звітах банку, що висвітлюються на офіційному сайті банку, тим самим підвищуючи рівень транспарентності як самого банку, так і банківської системи в цілому, оскільки позитивні результати привертають до банку більше клієнтів та дають їм впевненість в його надійності.

Однак, стрес-тестування – це досить дорога система оцінки, яку можуть дозволити собі невелика кількість банків, оскільки вимагає для реалізації необхідної великої бази даних, новітньої комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, яке виконує необхідні розрахунки, спеціально навченого персоналу, яке б змогло оцінити результати стрес – тестування та надати відповідні висновки щодо отриманих результатів і побудувати стратегію подальших дій. Стрес-тестування – це сучасний необхідний інструмент антикризового управління банком, оскільки вирішує практичне завдання адекватної оцінки та прогнозування максимально очікуваних втрат залежно від глобальних та специфічних економічних тенденцій.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній кваліфікаційній роботі було узагальнено поняття системи управління ризиками в банку в умовах глобальних дисбалансів. Було проведено дослідження теоретичних положень управління ризиками банку, узагальнено поняття банківського ризику на основі огляду літературних джерел. Визначено, якими питаннями займається система управління ризиками, наведено її функції та завдання, також розглянуто принципи, якими вона керується у своїй діяльності. Обґрунтовано основні підсистеми управління ризиками в банку, визначено об'єкти та суб'єкти системи управління ризиками та описано їх функції та завдання. Наведено основні етапи управління ризиками, що сформовані на основі дослідження наукових джерел.

За результатами досліджень, проведених в роботі, можна зробити наступні висновки. Специфіка банківських ризиків тісно пов'язана з сутністю банківської діяльності, тому банки повинні формувати комплексну систему управління ризиками, яка має забезпечувати ефективну ідентифікацію, оцінку, регулювання та моніторинг всіх видів банківських ризиків.

Було визначено основні види ризиків, на які банк наражається у своїй діяльності. У роботі було проведено аналіз кредитного ризику, ризику ліквідності, процентного ризику та ринкового ризику. Аналіз було проведено на основі даних АТ «ОТП Банк».

Основним ризиком АТ «ОТП Банк» у своїй діяльності визнає саме кредитний ризик, оскільки формування робочих активів банку проводиться за рахунок кредитування, тому пошук шляхів підвищення ефективності управління кредитним ризиком є одним з ключових напрямів розвитку системи управління ризиками.

У роботі був проведений аналіз кредитного ризику, де було проведено дослідження щодо розподілу кредитів наданих клієнтам банку відповідно до класів боржників та розраховано коефіцієнти ризику.

Аналіз був проведений за період з 01.01.2016 по 01.09.2019р., підсумовуючи, можна сказати, що найбільший кредитний портфель банк мав станом на 01.01.2016р. однак в цей же період наявний найбільший коефіцієнт ризику. Станом на 01.09.2019р. ми бачимо покращення кредитного портфелю банку, оскільки кредити надані клієнтам 1-2 класів, що характеризуються якісними позичальниками, становлять 58% всього кредитного портфелю банку. Коефіцієнт ризику складає 0,19, що означає 19% кредитного портфелю банку припадає на недохідні активи.

Було проведено коефіцієнтний аналіз кредитного ризику, де прослідковується тенденція до покращення та оздоровлення кредитного портфелю банку від непрацюючих активів. Також можна додати, що банк з 01.01.2019р. активно нарощує свій кредитний портфель за рахунок споживчого кредитування однак дотримується політики зниження кредитного ризику та якісного відбору позичальників.

Також було проаналізовано динаміку нормативних значень кредитного ризику, відповідно до методики НБУ, АТ «ОТП Банк» сумлінно виконує вимоги центрального банку та не виходить за межі нормативних значень.

АТ «ОТП Банк» проводить регулярні заходи щодо управління ризиком ліквідності. Аналіз цього ризику був проведений за методикою GAP розривів ліквідності, де були проаналізовані активи та зобов'язання банку у відповідних часових періодах. Проведені розрахунки дали нам поняття про те, що банк має великий дисбаланс між активами та зобов'язаннями терміном до 1 місяця. Позитивний GAP ми спостерігаємо в часовий період 1-5 років та більше 5 років. Відповідно до нормативних значень, АТ «ОТП Банк» в повній мірі дотримується вимог НБУ щодо ризику ліквідності.

Щодо процентного ризику АТ «ОТП Банк», було проведено GAP аналіз активів та зобов'язань, чутливих до зміни відсоткової ставки. Отримані результати дали нам поняття про те, що банк має від'ємний GAP, тобто процентні зобов'язання переважають процентні активи, тобто при зростанні процентних ставок, маржа банку буде зменшуватись.

Також був проведений VaR аналіз процентного ризику, де визначили, що втрати банку в разі зростання відсоткових ставок за місяць можуть становити з вірогідністю 99% 566 тис. грн.

Ринковий ризик АТ «ОТП Банк» був проаналізований на основі валютного ризику, був проведений VaR аналіз, де найбільш ризиковою валютою для банку було визначено саме євро, оскільки коливання цієї валюти приносить банку найбільші збитки. Щодо нормативних значень валютного ризику, АТ «ОТП Банк» його сумлінно дотримується, та не виходить за межі значень, встановлених НБУ.

Інноваційні зміни в системі управління ризиками було проаналізовано на основі нововведеної Постанови НБУ №64 від 11.06.2018р. «Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах», яка почала діяти з січня 2019р. Було описано нововведення, які приносить дана постанова в систему управління ризиками банку та їх характер впливу на діяльність банків в подальшому.

Удосконалення системи управління ризику було описано на основі методики стрес-тестування, де було зазначено основні етапи його проведення та оцінка стрес-тестування АТ «ОТП Банк». Було запропоновано до методики стрес-тестування додати оцінку кредитного ризику, ризику ліквідності, процентного та ринкового ризиків на основі факторів впливу цих ризиків на діяльність банку. Також запропоновано проведення стрес-тестування щоквартально, що дасть змогу краще відслідковувати результати банку та в разі невідповідності показників, проводити попереджувальні заходи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Philipp Härle «The future of bank risk management»; McKinsey & Company; 2016. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.mckinsey.com//The-future-of-bank-risk-management.ashx>
2. The Bank for International Settlements (BIS), Basel Committee on Banking Supervision (BCBS), Financial Stability Institute (FSI). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bis.org>
3. Turgut Tursoy «Risk management process in banking industry»; Near East University; 2018. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mpira.ub.uni-muenchen.de/86427/1/MPRA_paper_86427.pdf
4. Баладжи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник / М.Д. Баладжи. – Харків: Промарт, 2015. – 300 с.
5. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі: монографія / за заг. та наук. ред. проф. Л.О. Примостки. – К.: КНЕУ, 2017. – 380 с.
6. Березуцький В.В. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навчальний посібник для студентів за напрямком підготовки 6.170202 «Цивільна безпека»/ В.В. Березуцький, М.І. Адаменко – Харків. : ФОП Панов А. М., 2016. – 385 с.
7. Белова І. Впровадження нових вимог щодо оцінки кредитного ризику у банках України / І. Белова, І. Білецька // Інтернаука [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-nauka.com/issues/2016/10/1592>.
8. Бобиль В. В. Фінансові ризики банків: теорія та практика управління в умовах кризи: монографія / В. В. Бобиль. – Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В Лазаряна. – Дніпропетровськ, 2016. – 298 с.
9. Бондаренко Л. А. Ризик-менеджмент кредитної діяльності комерційного банку / Л. А. Бондаренко // Гроші, фінанси та кредит. – К. : КНЕУ, 2007. – 23 с.

- 10.Внукова Н.М. Управління валютним ризиком банку за методикою VaR. / Н.М. Внукова // Економіка і управління банками. – 2014 №5(123). С. 58-64.
 - 11.Демчук Н.І. Управління банківськими ризиками / Н.І. Демчук, А.А. Абахтімова // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2017. – Вип. 24. – Ч.1. – С. 117-119.
 - 12.Деркач Ю.Б. Формування моделі оцінки ефективності регулювання діяльності банків на валютному ринку / Ю.Б. Деркач // Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». – 2016. –Т. 21. – Випуск 4 (46). – С. 173–176
 - 13.Долінський Л. Моделювання ризику дефолтів банківських установ / Л. Долінський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://econom-law.cdu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/dolinsky-doklad-2016.pptx>.
 - 14.Ефективність та конкурентоспроможність банківської системи України: монографія д-ра екон. наук / (Г. Т. Карчева, Т. С. Смовженко, В. І. Міщенко та ін.); за заг. ред. д-ра екон. наук Г. Т. Карчевої. – Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. – 279 с.
 - 15.Закон України «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
 - 16.Звіт про фінансову стійкість [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=40819104>
 - 17.Значення економічних нормативів в цілому по системі [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=347
- 98
- 18.Зотов В. А. Банківські ризики на практиці / В. А. Зотов. //—Бишкек : [б.і.], 2008. – 128 с.
 - 19.Каднічанська В.М. Банківські ризики в контексті стійкої діяльності банківських установ /В. М. Каднічанська, Ж. І. Торяник, В. А.

- Зорянський// вісник Університету банківської справи. – 2015. - №1(22). – С. 70-75
- 20.Камінський А. Б. Ризик-менеджмент: проблематика розвитку / А.Б. Камінський // Наукові записки НаУКМА. Економічні науки. - 2017. - Том 2. Випуск 1. – С. 52-59.
- 21.Кльоба Л.Г. Ефективний ризик-менеджмент – Запорука фінансової безпеки банку / Л.Г. Кльоба // Ефективна економіка. – 2017. - №6. – С. 1-6.
- 22.Коваленко В. В. Діагностика кредитного ризику та його вплив на кредитну активність банків України / В. В. Коваленко, О. М. Зверяков, Д. С. Гайдукович // Фінанси України. —2016.—№ 2.— С. 83—98.
- 23.Коваленко В.В. Достатність капіталу у забезпеченні стабільного розвитку банків України / В.В. Коваленко // Стратегічні пріоритети. – 2017. – № 2 (43). – С. 73-80.
- 24.Козьменко С. М. Стратегічний менеджмент банку : навч. посіб. С. М. Козьменко, Ф. І. Шпиг, І. В. Волошко. – Суми : Університетська книга, 2007. – 734 с.
- 25.Коновалов С. Про оптимізацію складу показників, що хаарктеризують банківські / С. Коновалов // Гроші та кредит. – 2012. – № 8. – С. 47–50
- 26.Круглий стіл: «Нові вимоги НБУ до системи управління ризиками» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://finclub.net/projects/kruglye-stoly/novye-trebovaniya-nbu-k-sisteme-upravleniya-riskami-prezentatsii.html>
- 27.Кузніченко Я.М. Аналіз підходів до розрахунку ринкового ризику як складової оцінки достатності капіталу банку. / Я. М. Кузніченко // Проблеми розвитку фінансово-кредитної системи в сучасних умовах. – 2018. - №2(17). – С. 199-203.
- 28.Лачкова В.М. Фінансовий менеджмент в банку: навч. посібник / В.М. Лачкова, Л.І. Лачкова, І.Л. Шевчук. – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2017. – 180 с.

29. Лучаківський А. О. Сучасні підходи до стрес-тестування банків / А. О. Лучаківський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – № 23(15). – С. 248–255.
30. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: Схвалені постановою Правління Національного банку України від 02.08.2004 № 361. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>
31. Мишальченко Ю. В. Риски в международной банковской деятельности [Текст] / Ю. В. Мишальченко, И. О. Кролли // Бухгалтерия и банки. – 2012. – № 3. – С. 17–23.
32. Ониськів Л.Н. Актуальні проблеми оцінки кредитного ризику банку. / Л.Н. Ониськів // Гроші, Фінанси і Кредит. – 2017. - №15. – С. 542-547.
33. Офіційний сайт Асоціації українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aub.org.ua>.
34. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=40819104>
35. Пернарівський О.В. Аналіз та вимірювання процентного ризику банку. / О.В. Пернарівський // Східна Європа. Економіка, бізнес та управління. – 2019. – №2(19). – С. 359-364.
36. Показники фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua>.
37. Посохов І. М. Аналіз досліджень зарубіжних наукових шкіл ризик-менеджменту / І.М. Посохов // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2016. – С. 164-171.
38. Постанова НБУ «Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=71600453>
39. Презентація НБУ «Проект Положення про організацію системи управління ризиками в банках України» [Електронний ресурс]. - Режим

доступу:

<https://bank.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid=49307D221AE8F5D3B2224DE34097D130?id=44982363>

- 40.Примостка Л. О. Управління кредитним ризиком банків в умовах економічних дисбалансів / Л. О. Примостка // Фінанси, облік і аудит. — 2017. — Вип. 2 (30).— С. 150—163.
- 41.Партин Г.О. Ризики у сучасній банківській діяльності та шляхи їх зниження / Г.О. Партин, У.І. Путько // Науковий вісник НЛТУ України. — Вип. 21.9 – 2011.—С. 247-253.
- 42.Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: Положення, затверджене постановою правління НБУ від 30.06.2016 № 351. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.
- 43.Прогнозування та хеджування фінансових ризиків : монографія / За ред. проф. Л. О. Примостки. – К. : КНЕУ, 2014. – 424 с.
- 44.Ризик-менеджмент у банку: теорія та організація: монографія/ О. А. Криклій; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми: Корпункт, 2014. – 192 с.
- 45.Рисін В.В. Напрямки підвищення безпеки фінансового сектору в період кризи / В.В. Рисін //Фінанси України. – 2016. – №6. – С. 82-95.
- 46.Річні звіти АТ «ОТП Банк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.otpbank.com.ua/about/informations/annual-reports/>
- 47.Самородов Б.В. Діагностика фінансового стану банків на основі аналізу їхньої надійності / Б.В. Самородов // Вісник університету банківської справи, 2016. - № 22. – С. 107-115.
- 48.Сейдхалілова С.Д. Система управління та контроль ризиків банку: Теоретико-методологічний аспект / С.Д. Сейдхалілова // Право і суспільство. – 2018. - №1 частина 2. – С. 211-216.

49. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / За ред. В. В. Коваленко. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 304.
50. Статистичні дані Світового банку. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=world-development-indicators#>.
51. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=48722>.
52. Управління банківськими ризиками: навч. посіб. / Л. О. Примостка, П. М. Чуб, Г. Т. Карчева та ін.; за заг. ред. проф. Л. О. Примостки. – К.: КНЕУ, 2007. – 600 с.
53. Управління банківськими ризиками: підручник / Л. О. Примостка, І. В. Краснова, В. В. Лавренюк та ін. — Київ: КНЕУ, 2018. — 527, [1] с.
54. Управління ризиками банків [Текст] : монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / [А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – 283 с.
55. Христенко О.В. Теоретичні основи системи управління ризиками в діяльності банку / О.В. Христенко / Фінансовий простір. – 2018. - №2(30). – С. 161-167.
56. Швець Н.Р. VaR як основний метод розрахунку величини інтегрального фінансового ризику банківських установ./ Н.Р. Швець // Економіка і суспільство. - 2017. №9. С.- 1092–1099.

ДОДАТКИ

Додаток А

Визначення науковцями поняття «Банківський ризик»

Автор, джерело	Визначення ризику у банківській справі
Бондаренко Л.[9]	Можливість прийняття раціонального чи нераціонального управлінського рішення, в рамках якого можна дати вірогідну кількісну і/або якісну оцінку дії факторів і, як наслідок, отримати один з трьох економічних результатів: позитивний (прибуток), нульовий або негативний (збиток)
Партин Г.[41]	Загроза втрати банком частини своїх ресурсів, недоотримання запланованих доходів, а також потенційну можливість отримати додатковий прибуток у разі реалізації певних, прийнятних для банку, фінансових ризиків
Лачкова В., Лачкова Л., Шевчук І.[28]	Можлива загроза втрати банком частини ресурсів, недоотримання доходів або створення додаткових видатків у результаті здійснення фінансових операцій.
Мішальченко, Ю. Кроллі І.[31]	Ймовірність втрати банком частини своїх коштів, недоотримання запланованих доходів або здійснення додаткових витрат в результаті проведення запланованих фінансових операцій
Примостка Л.[40]	Ймовірність недоотримання доходів або зменшення ринкової вартості капіталу банку внаслідок несприятливого впливу зовнішніх чи внутрішніх чинників
Бобиль В.[8]	Ймовірність відхилення від запланованих (очікуваних) показників діяльності банку через здійснення активно-пасивних операцій, їх організацію, стан корпоративного управління та вплив факторів зовнішнього середовища, наслідки якої можуть бути негативними, нульовими або позитивними.

Додаток Б

Наукові підходи до класифікації видів банківських ризиків

Автор	Види банківських ризиків
Коновалов С.[25]	- ризик ліквідності; - процентний ризик; - ціновий ризик; - кредитний ризик; - операційний та інші ризики
Зотов В.[18]	- ризики за балансовими операціями; - ризики за позабалансовими операціями; - ризики пасивних операцій (або депозитні ризики); - ризики активних операцій (в тому числі кредитний, валютний, портфельний, інвестиційний, ризик ліквідності та інші)
Примостка Л[40]	- ризик ліквідності; - кредитний ризик; - ризик неплатоспроможності; - ризик варіабельності
Козьменко С., Шпиг Ф., Волошко І.[24]	- ризики, пов'язані із особливостями клієнтів; - ризики банківських операцій (ризики активних операцій: ризик операції, кредитний, портфельний ризики, ризик ліквідності та ризики пасивних операцій: емісійні ризики, депозитний ризик); - ризики, зумовлені видом банку

Наукові підходи до визначення функцій системи управління ризиками

Автор	Сутність функцій
Баладжи М.Д. [4]	- прогнозування стану розвитку об'єкта управління на основі наявних тенденцій; - формування організаційної структури управління ризиком; - розробка основних положень та інструкцій ризик-менеджменту; - забезпечення узгодженості роботи всієї команди ризик-менеджменту; - мотивація працівників усіх ланок управління ризиком; - контроль функціонування системи ризик-менеджменту та коригування відхилень від намічених результатів.
Коваленко В.В.[22]	- методологічна – розробка нормативних положень, системи вимог до звітності та документообігу, системи розподілу повноважень в процесі прийняття рішень; - аналітична – створення єдиного інформаційно-аналітичного простору, оцінка можливих збитків та ймовірності їх настання; - регулююча – управління активами і пасивами, ціноутворення банківських продуктів та послуг, реалізація кредитної політики, встановлення нормативів і лімітів; контрольну – моніторинг, аудит, фінансова безпека.
Бобиль В.В.[8]	Фінансовий менеджмент: аналіз інформації, планування, регулювання, контроль; Організаційний менеджмент: організація, планування, мотивація та контроль.

Основні принципи системи управління ризиками

Принцип	Обґрунтування
Ефективність	Об'єктивна оцінка розміру ризиків банку та повнота заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем банку
Своєчасність	Своєчасне (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення усіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях
Структурованість	Чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма структурними підрозділами та працівниками банку, та їх відповідальність згідно з таким розподілом
Розподіл обов'язків	Забезпечення уникнення ситуації, за якої одна особа здійснює повний контроль над функцією чи видом діяльності банку
Усебічність та комплексність	Охоплення всіх видів діяльності банку на всіх організаційних рівнях та у всіх його структурних підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків
Пропорційність	Створення ефективної системи управління ризиками, що відповідає бізнес-моделі банку, його системі системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються банком
Незалежність	Свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання підрозділом з управління ризиками та підрозділом контролю за дотриманням норм (комплаєнс) своїх функцій.
Конфіденційність	Недопущення отримання інформації, що не підлягає оприлюдненню, особами, у яких немає повноважень на її отримання;
Прозорість	Оприлюднення банком інформації щодо системи управління ризиками та профілю ризику

*Примітка. Складено автором за джерелом [22]

Завдання та функції суб'єктів системи управління ризиками

Суб'єкти	Основні завдання
Спостережна рада	Дотримання інтересів акціонерів. Визначення місії, цілей та завдань, стратегію діяльності банку, його бізнес план; Вживає заходів щодо створення та підтримання ефективної системи внутрішнього нагляду і системи управління ризиками відповідно до організаційної структури та цілей діяльності банку.
Правління	Впроваджує стратегію та політики управління ризиками, культуру управління ризиками, системи управління ризиками та внутрішнього контролю, процедури, методи та інші заходи щодо ефективного управління ризиками, затверджені Спостережною радою банку.
Комітет з управління ризиками	Аналізує портфель ризиків банку та визначає допустимий їх рівень; Здійснює систематичний моніторинг ризикових ситуацій; Затверджує та переглядає політики банку щодо лімітів допустимих ризиків, розміру та якості капіталу, необхідного для стабільної діяльності банку; Отримує інформацію про основні ризики, що можуть істотно вплинути на діяльність банку;
Аудиторський комітет	Нагляд за достовірністю і повнотою фінансової та іншої публічної звітності банку; Забезпечення ефективності процедур внутрішнього контролю та незалежності, об'єктивності і кваліфікованості зовнішніх аудиторів; Забезпечення дотримання вимог законодавства та внутрішніх процедур банку.
Комітет з управління активами і пасивами	Розподіл капіталу банку та підтримання адекватної платоспроможності з огляду на балансові, ринкові та інші ризики; Моніторинг та управління активами та пасивами відповідно до бізнес-планів банку; Визначення політики та інструкцій управління ліквідністю та фондами банку, а також їх супроводження; Визначення політик управління ринковими ризиками; Контроль за операціями казначейства.
Кредитний комітет	Реалізація кредитної політики банку, формування якісного та високоприбуткового кредитного портфеля; Визначення політики, процедур, правил щодо управління кредитним ризиком; Встановлення лімітів кредитування;
Комітет з управління операційним ризиком	Здійснення загального моніторингу, контролю і управління операційними ризиками банку; Проведення контролю рівня операційного ризику банку загалом та в розрізі окремих напрямів його діяльності; Затвердження внутрішніх форм звітності з питань управління операційними ризиками банку;
Комітет з управління ринковими ризиками	Визначення рівня сукупного ринкового ризику та його мінімізації; Встановлення лімітів щодо відсоткових, валютних ризиків і ризику ліквідності; Рішення щодо величини капіталу банку на покриття ринкових ризиків.
Комітет з управління стратегічним ризиком	Здійснює аналіз впливу чинників стратегічного ризику на показники діяльності банку загалом; Проводить моніторинг ресурсів для реалізації стратегічних завдань банку.

*Примітка. Складено автором за джерелом [44]

Додаток Е

Розподіл класів боржників АТ «ОТП банк» відповідно до звіту про регулювання кредитного ризику

Класи	Кредити надані клієнтам
Рівень 1	Договір не прострочено
Рівень 2	Договір прострочено на 1-30 днів
Рівень 3	Договір прострочено на 31-60 днів
Рівень 4	Договір прострочено на 61-90 днів
Рівень 5	Договір у стані дефолту

* Примітка. Складено автором за джерелом [46]

Додаток Ж

Розподіл кредитів наданих клієнтам АТ «ОТП Банк» відповідно до класів боржників станом на 01.01.2016-01.09.2019р., тис. грн

Дата	Показник	Класи					Сума
		1	2	3	4	5	
01.2016	Кредитні операції	9 226 385	13 037 785	548 146	820 410	11 002 506	34 635 232
	Кредитний ризик	99 880	895 786	98 558	483 844	9 967 980	11 546 048
01.2017	Кредитні операції	11 095 173	13 463 347	1 045 657	521 352	7 547 574	33 673 103
	Кредитний ризик	190 600	2 803 946	286 541	253 210	6 402 677	9 936 973
01.2018	Кредитні операції	5 878 511	4 929 866	3 686 375	1 445 422	7 682 852	23 623 026
	Кредитний ризик	161 659	337 695	586 133	523 242	5 539 336	7 148 065
01.2019	Кредитні операції	8 474 548	7 713 349	2 976 957	428 348	8 618 953	28 212 156
	Кредитний ризик	306 723	174 527	112 358	52 561	5 430 558	6 076 726
09.2019	Кредитні операції	9 391 338	7 805 182	3 235 143	259 912	8 977 385	29 668 961
	Кредитний ризик	397 173	211 847	154 251	36 116	4 819 701	5 619 088

* Примітка. Складено автором за джерелом [46, 36]

Додаток К

Вихідні дані для розрахунку коефіцієнтів кредитного ризику АТ «ОТП Банк» протягом 01.01.2016-01.09.2019р., тис. грн.

Вихідні дані для розрахунку коефіцієнтів кредитного ризику					
Показник	Період				
	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.09.2019
1. Кредитний портфель	34635231,57	33673102,52	23623025,77	28212155,93	29668960,65
2. Кредитний ризик	11546048	9936973	7148065	6076726	5619088
3. Власний капітал банку	1 646 240	2 560 908	3 526 262	5 254 806	7290014
4. Кредити (4-5 клас)	11 822 915	8 068 926	9 128 275	9 047 302	9 237 297
5. Обсяг кредитного ризику за кредитами 5 класу	9 967 980	6 402 677	5 539 336	5 430 558	4 819 701

* Примітка. Складено автором за джерелом [46]

Додаток Л

Розрахунок коефіцієнтів кредитного ризику АТ «ОТП Банк» протягом 01.01.2016-01.09.2019р.

Розрахунок коефіцієнтів кредитного ризику						
Показник	Період					
	Формула	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.09.2019
1.1 Зважені класифіковані кредити, тис. Грн.	1-2	23 089 184	23 736 129	16 474 961	22 135 430	24 049 872
2.1 Середній рівень ризику кредитного портфелю	2/1	0,333	0,295	0,303	0,215	0,189
3.1 Коефіцієнт покриття класифікованих кредитів	1.1/3	14,025	9,269	4,672	4,212	3,299
4.1 Коефіцієнт прострочених кредитів	4/1	0,341	0,240	0,386	0,321	0,311
5.1 Коефіцієнт збитковості кредитів	5/1	0,288	0,190	0,234	0,192	0,162

* Примітка. Складено автором за джерелом [46]

Додаток М

Розподіл активів та зобов'язань АТ «ОТП Банк» у відповідному часовому періоді протягом 01.01.2016-01.01.2019р., млн. грн

Дата	Активи					
	До 1 міс	1-3 міс	3 міс - 1 рік	1-5 р	Більше 5 р	Сума
01.01.2016	12054	1024	2206	2959	1540	19783
01.01.2017	11818	2283	3799	3826	1534	23260
01.01.2018	15063	1859	6361	3904	1434	28621
01.01.2019	12109	5095	7788	5480	1334	31806
Дата	Зобов'язання					
	До 1 міс	1-3 міс	3 міс – 1 рік	1-5 р	Більше 5 р	Сума
01.01.2016	16797	1204	2838	80	21	20940
01.01.2017	23525	40	195	51	17	23828
01.01.2018	28817	49	88	5	0,4	28959,4
01.01.2019	32121	340	266	65	0	32792

* Примітка. Складено автором за джерелом [46]

Додаток Н

Розподіл процентних зобов'язань за терміном погашення АТ «ОТП Банк» протягом 01.01.2016-01.01.2019р., тис. грн

Процентні зобов'язання						
01.01.2016	до 1 міс	1-3 міс	3 міс 1 рік	1-5 рік	більше 5р	Сума
Рахунки клієнтів,	14904404	1200580	2119769	79743	20437	18324933
Субординований борг	0	3233	718411	0	0	721644
Сума процентних зобов'язань	14904404	1203813	2838180	79743	20437	19026140
01.01.2017						
Рахунки клієнтів	21499431	40045	195013	51112	16824	21802425
01.01.2018						
Рахунки клієнтів,	25531271	49028	87521	5093	0	25672913
01.01.2019						
Рахунки клієнтів	26188877	339479	262618	64458	0	26855432

* Примітка. Складено автором за джерелом [46]

Продовження додатку Н

**Розподіл процентних активів за терміном розміщення АТ «ОТП Банк»
протягом 01.01.2016-01.01.2019р., тис. грн.**

Процентні активи						
01.01.2016	до 1 міс	1-3 міс	3 міс 1 рік	1-5 рік	більше 5р	Сума
Кошти в банках	2079701					2079701
Кредити клієнтам	5671110	1024379	2206352	2957031	1539669	13398541
Інвестиції наявні для продажу	250157	17				250174
Інвестиції утримувані до погашення	3008265					3008265
Сума процентних активів	11009233	1024396	2206352	2957031	1539669	18736681
01.01.2017						
Кошти в банках	2051772					2051772
Кредити клієнтам	4464428	2252079	3639518	3321453	1534015	15211493
Інвестиції наявні для продажу	700457	31070	158939	504043		1394509
Інвестиції утримувані до погашення	2605186					2605186
Сума процентних активів	9821843	2283149	3798457	3825496	1534015	
01.01.2018						
Кредити клієнтам	4615822	1856781	5823312	3758752	1434324	17488991
Інвестиції наявні для продажу	656	1683	537323	145635		685297
Інвестиції утримувані до погашення	4458228					4458228
Сума процентних активів	9074706	1858464	6360635	3904387	1434324	
01.01.2019						
Кошти в банках	2507127					2507127
Кредити клієнтам	3348928	4653265	7261042	5462228	1333589	22059052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	115148	441768	527135	17435	734	1102220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3677428					3677428
Сума процентних активів	9648631	5095033	7788177	5479663	1334323	

* Примітка. Складено автором за джерелом [46]

**Середньоринкові ставки за депозитами по всіх секторах економіки
України від 01.01.2016 по 01.01.2019р.**

Процентні ставки за депозитами 2016		(Базовий-середній) ²	Відносне відхилення, %
січень	10,046	0,040	
лютий	10,469	0,388	4,2
березень	11,693	3,410	11,7
квітень	12,303	6,035	5,2
травень	12,278	5,915	-0,2
червень	11,480	2,669	-6,5
липень	10,484	0,408	-8,7
серпень	9,353	0,243	-10,8
вересень	9,729	0,014	4,0
жовтень	9,737	0,012	0,1
листопад	9,178	0,447	-5,7
грудень	9,157	0,475	-0,2
2017			
січень	8,889	0,916	-2,9
лютий	8,811	1,071	-0,9
березень	9,199	0,419	4,4
квітень	8,729	1,248	-5,1
травень	8,300	2,390	-4,9
червень	7,970	3,518	-4,0
липень	7,813	4,135	-2,0
серпень	7,884	3,849	0,9
вересень	7,613	4,985	-3,4
жовтень	7,551	5,269	-0,8
листопад	8,191	2,740	8,5
грудень	8,569	1,630	4,6
2018			
січень	8,892	0,910	3,8
лютий	9,337	0,259	5,0
березень	10,041	0,038	7,5
квітень	10,088	0,059	0,5
травень	10,157	0,096	0,7
червень	10,286	0,193	1,3
липень	10,670	0,679	3,7
серпень	11,025	1,390	3,3
вересень	11,461	2,607	4,0
жовтень	11,890	4,176	3,7
листопад	12,484	6,960	5,0
грудень	12,703	8,165	1,8

Значення щоквартальних курсів валют НБУ за період 01.01.2016-01.01.2019

Курс валют	Долар	Євро	Приріст долар, %	Приріст євро, %	(Базовий- середній) ² долар	(Базовий – середній) ² євро
01.01.2016	24	26,22			6,68	15,14
01.03.2016	27,09	29,5	12,88	12,51	0,26	0,37
01.06.2016	25,14	28,04	-7,20	-4,95	2,08	4,29
01.09.2016	26,08	29,03	3,74	3,53	0,25	1,17
01.01.2017	27,19	28,42	4,26	-2,10	0,37	2,86
01.03.2017	27,16	28,78	-0,11	1,27	0,33	1,77
01.06.2017	26,31	29,52	-3,13	2,57	0,07	0,35
01.09.2017	25,69	30,38	-2,36	2,91	0,80	0,07
01.01.2018	28,06	33,49	9,23	10,24	2,18	11,41
01.03.2018	26,8	32,74	-4,49	-2,24	0,05	6,91
01.06.2018	26,12	30,56	-2,54	-6,66	0,22	0,20
01.09.2018	28,27	33,06	8,23	8,18	2,84	8,69
01.01.2019	27,68	31,71	-2,09	-4,08	1,20	2,56
Середній курс	26,58	30,11	1,37	1,76	17,33	55,81

* Примітка. Складено автором за джерелом [34]

Результати стрес-тестування АТ «ОТП Банк» станом на 01.01.2018р.

Результати стрес-тестування		За базовим макроекономічним сценарієм			За несприятливим макроекономічним сценарієм		
Дані банку станом на 01.01.2018р.	AQR (якість активів) на 01.01.18	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Основний капітал за результатами стрес-тестування, млн.грн.							
2444	2444	4352	5567	6857	3189	4032	5178
Регулятивний капітал за результатами стрес-тестування, млн.грн.							
3234	3287	4352	5567	6857	3189	4032	5178
Норматив достатності основного капітал за результатами стрес-тестування, %							
11,8	11,7	20,9	26,6	32,7	15,7	19,9	25,5
Норматив достатності регулятивного капіталу за результатами стрес-тестування, %							
15,7	15,8	20,9	26,6	32,7	15,7	19,9	25,5
Сума потреби у капіталі за результатами оцінки стійкості в поточному році, млн.грн.							
0	0	0	0	0	0	0	0

* Примітка. Складено автором за джерелом [34]